

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างแนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และ 2) ประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีวิธีดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 สร้างแนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยการศึกษาเอกสารและตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในสาขาวิชาทางการศึกษา และมีประสบการณ์ในหน่วยงานทางการศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ โดยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง และขั้นตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสม และความไปได้ของแนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 176 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าความเชื่อมั่นด้านความเหมาะสมเท่ากับ 0.98 และค่าความเชื่อมั่นด้านความเป็นไปได้ เท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีผลการวิจัยสรุปได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. แนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน

ได้แก่ ชั้นเตรียมการ จำนวน 5 รายการปฏิบัติ ชั้นดำเนินการ ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 การสอนแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ จำนวน 7 รายการปฏิบัติ องค์ประกอบที่ 2 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 7 รายการปฏิบัติ องค์ประกอบที่ 3 การจัดทำโครงการพิเศษพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จำนวน 5 รายการปฏิบัติ และ องค์ประกอบที่ 4 การสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจกรรมประจำวัน จำนวน 6 รายการปฏิบัติ ชั้นประเมินผล จำนวน 6 รายการปฏิบัติ และชั้นปรับปรุงแก้ไข จำนวน 5 รายการปฏิบัติ รวม 41 รายการปฏิบัติ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ชั้นตอนที่ 1 ชั้นเตรียมการ มี 5 รายการปฏิบัติ ดังนี้

1.1.1 ผู้อำนวยการ โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา ประกอบด้วย กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และตัวแทนชุมชน

1.1.2 คณะกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา กำหนดขอบเขตของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา

1.1.3 คณะกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา เลือกแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การสอนแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ 2) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) การจัดทำโครงการพิเศษพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และ 4) การสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจกรรมประจำวัน โดยเลือกทุกองค์ประกอบ หรือเลือกบางองค์ประกอบก็ได้

1.1.4 คณะกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา วางแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งประกอบด้วย โครงการ ระยะเวลา และผู้รับผิดชอบที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน

1.1.5 ผู้อำนวยการ โรงเรียนแจ้งแผนปฏิบัติการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไปยังคณะครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ได้รับทราบอย่างทั่วถึง

1.2 ชั้นตอนที่ 2 ชั้นดำเนินการ แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ มี 24 รายการปฏิบัติ ดังนี้

1.2.1 องค์ประกอบที่ 1 การสอนแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระมี 7 รายการปฏิบัติ ดังนี้

1.2.1.1 หัวหน้ากลุ่มสาระและครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกันพิจารณา กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ที่ต้องการบูรณาการในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.2.1.2 หัวหน้ากลุ่มสาระและครูผู้สอนพิจารณาทบทวนโครงสร้างรายวิชา โดยสอดคล้องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในหน่วยการเรียนรู้ใด และกำหนดเป็นตัวชี้วัดการเรียนรู้ประจำรายวิชา

1.2.1.3 ครูผู้สอนแต่ละสาระการเรียนรู้ออกแบบหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ โดยสอดคล้องคุณลักษณะอันพึงประสงค์และตัวชี้วัดตามที่ระบุในโครงสร้างรายวิชาที่ปรับปรุงไว้แล้ว

1.2.1.4 ผู้อำนวยการโรงเรียนแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.2.1.5 ครูผู้สอนดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.2.1.6 ครูผู้สอนประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์แล้วรวบรวมผลการประเมินไปสรุปในภาพรวมเมื่อสิ้นภาคเรียน

1.2.1.7 ครูผู้สอนนำผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์มาใช้ในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ในภาคเรียนต่อไป

1.2.2 องค์ประกอบที่ 2 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 7 รายการปฏิบัติ ดังนี้

1.2.2.1 หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอนร่วมกันพิจารณา กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.2.2.2 หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนพิจารณา ทบทวน โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยสอดคล้องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.2.2.3 ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนออกแบบหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดกิจกรรม โดยสอดคล้องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ และตัวชี้วัดตามที่ระบุในโครงสร้างแผนการจัดกิจกรรมที่ปรับแล้ว

1.2.2.4 ผู้อำนวยการ โรงเรียนแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูผู้สอนในแต่ละกิจกรรม

1.2.2.5 ครูผู้สอนดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.2.2.6 ครูประจำชั้นประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรม แล้วรวบรวมผลการประเมินที่ได้นำไปสรุปเมื่อสิ้นภาคเรียน

1.2.2.7 หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนำผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์มาใช้ในการปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในภาคเรียนต่อไป

1.2.3 องค์ประกอบที่ 3 การจัดทำโครงการพิเศษพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมี 5 รายการปฏิบัติ ดังนี้

1.2.3.1 คณะกรรมการการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ศึกษา วิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน

1.2.3.2 คณะกรรมการ การพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ศึกษา จัดทำโครงการ เสนอโครงการ และขออนุมัติโครงการ

1.2.3.3 คณะกรรมการการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์วิเคราะห์โครงการที่สถานศึกษาดำเนินการอยู่แล้วว่าสอดคล้อง หรือสามารถสอดคล้องคุณลักษณะอันพึงประสงค์หลักข้อใดได้บ้าง แล้วจัดทำตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของโครงการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.2.3.4 ผู้อำนวยการโรงเรียนกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ กิจกรรมแต่ละกิจกรรม

1.2.3.5 ครูผู้รับผิดชอบโครงการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แล้วรวบรวมผลการประเมินที่ได้นำไปสรุปเมื่อสิ้นภาคเรียน

1.2.4 องค์ประกอบที่ 4 การสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจกรรมประจำวัน มี 5 รายการปฏิบัติ ดังนี้

1.2.4.1 คณะกรรมการการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา ศึกษา ทบทวนกิจกรรมประจำวันของนักเรียนในแต่ละวัน

1.2.4.2 คณะกรรมการการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์กำหนดกิจกรรมประจำวัน ประจำปีการศึกษา และนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ มาสอดคล้องในแต่ละกิจกรรม

1.2.4.3 ผู้อำนวยการโรงเรียนแต่งตั้งผู้รับผิดชอบการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจกรรมประจำวัน

1.2.4.4 ผู้รับผิดชอบการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจกรรมประจำวันเพิ่มเติมและนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องเข้าไปในกิจกรรมประจำวันที่สร้างขึ้นและให้นักเรียนนำไปปฏิบัติ

1.2.4.5 ผู้รับผิดชอบการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจวัตรประจำวัน นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม

1.2.4.6 ครูประจำชั้นประเมินผล และนำผลการประเมินที่ได้นำไปสรุปเมื่อสิ้นภาคเรียน

1.3 ขั้นตอนที่ 3 ชั้นประเมินผล มี 6 รายการปฏิบัติ ดังนี้

1.3.1 คณะกรรมการการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาเลือกรูปแบบของเครื่องมือวัด เครื่องมือวัดและประเมินที่นิยมใช้ในสถานศึกษา ได้แก่ 1) แบบสังเกต (Observation) 2) แบบสัมภาษณ์ (Interview) 3) แบบตรวจสอบรายการ (Check list) 4) แบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5) แบบวัดสถานการณ์ (situation) 6) แบบบันทึกพฤติกรรม (anecdotal records) 7) แบบรายงานพฤติกรรมตนเอง (Self report) เป็นต้น

1.3.2 คณะกรรมการการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาดำเนินการพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางที่กำหนดไว้ และประเมินเป็น ระยะ ๆ ผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ให้ปรับปรุงพัฒนาแล้วประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

1.3.3 คณะกรรมการการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษากำหนดเกณฑ์และแนวทางการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กำหนดระดับคุณภาพหรือเกณฑ์ในการประเมินตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดไว้ 4 ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดี ผ่าน และไม่ผ่าน กำหนดประเด็นการประเมินให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดของคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.3.4 คณะกรรมการการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา แจ้งให้ครูผู้สอน ครูที่ปรึกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ประเมินและส่งผลการประเมินให้ผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ฝ่ายทะเบียนวัดผล

1.3.5 ฝ่ายทะเบียนและวัดผลประมวลผลตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการฯ กำหนดสรุปผลการประเมิน และบันทึกข้อมูลลงใน ปพ.1 แล้วส่งครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น

1.3.6 ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นแจ้งผลการประเมินต่อผู้เรียนและผู้ปกครองนักเรียน

1.4 ขั้นตอนที่ 4 ชั้นปรับปรุงแก้ไข มี 6 รายการปฏิบัติ ดังนี้

1.4.1 ผู้อำนวยการนำข้อมูลปัญหา อุปสรรคที่ดำเนินการในขั้นเตรียมการไปใช้ในการปรับปรุงในขั้นเตรียมการในปีการศึกษาต่อไป

1.4.2 ครูวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ และครูผู้สอนนำผลการประเมินไปปรับปรุงการสอนแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ

1.4.3 หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนำผลการประเมิน ไปปรับปรุงแก้ไขในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.4.4 คณะกรรมการการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ นำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไข การจัดทำโครงการพิเศษพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

1.4.5 คณะกรรมการการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ นำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจวัตรประจำวัน

2. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 สรุปได้ดังนี้

2.1 แนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ทั้ง 4 ขั้นตอน มีความเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ มากกว่า 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า ทุกขั้นตอนมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก โดยขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขั้นตอนประเมินผล รองลงมา คือ ขั้นตอนปรับปรุงแก้ไข และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ขั้นตอนเตรียมการ และ ขั้นตอนดำเนินการ เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

2.1.1 แนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ขั้นตอนเตรียมการ ทั้ง 5 รายการปฏิบัติ มีความเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ มากกว่า 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการปฏิบัติ พบว่า ทุกรายการปฏิบัติมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนแจ้งแผนปฏิบัติการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ได้รับทราบอย่างทั่วถึง รองลงมา คือ คณะกรรมการการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา กำหนดขอบเขตของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา และรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คณะกรรมการการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา เลือกแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การสอน

แบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ 2) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) การจัดทำโครงการพิเศษพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และ 4) การสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจวัตรประจำวัน โดยเลือกทุกองค์ประกอบหรือเลือกบางองค์ประกอบก็ได้

2.1.2 แนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ขึ้นดำเนินการประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การสอนแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ จำนวน 7 รายการปฏิบัติ องค์ประกอบที่ 2 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 7 รายการปฏิบัติ องค์ประกอบที่ 3 การจัดทำโครงการพิเศษพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จำนวน 5 รายการปฏิบัติ และ องค์ประกอบที่ 4 การสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจวัตรประจำวัน จำนวน 6 รายการปฏิบัติ มีความเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ มากกว่า 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายองค์ประกอบ สรุปได้ดังนี้

2.1.2.1 องค์ประกอบที่ 1 การสอนแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการปฏิบัติ พบว่า ทุกรายการปฏิบัติมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยรายการปฏิบัติ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูผู้สอนประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์แล้วรวบรวมผลการประเมิน ไปสรุปในภาพรวมเมื่อสิ้นภาคเรียน รองลงมา คือ ครูผู้สอนดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หัวหน้ากลุ่มสาระและครูผู้สอนพิจารณาทบทวนโครงสร้างรายวิชา โดยสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในหน่วยการเรียนรู้ใด และกำหนดเป็นตัวชี้วัดการเรียนรู้ประจำรายวิชา

2.1.2.2 องค์ประกอบที่ 2 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการปฏิบัติ พบว่า ทุกรายการปฏิบัติมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยรายการปฏิบัติ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูประจำชั้นประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรม แล้วรวบรวมผลการประเมินที่ได้นำไปสรุปเมื่อสิ้นภาคเรียน รองลงมา คือ ครูผู้สอนดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนพิจารณา ทบทวน โครงสร้างแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.1.2.3 องค์ประกอบที่ 3 การจัดทำโครงการพิเศษพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการปฏิบัติพบว่า ทุกรายการปฏิบัติมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยรายการปฏิบัติ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ กิจกรรมแต่ละกิจกรรม รองลงมา คือ ครูผู้รับผิดชอบโครงการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แล้วรวบรวมผลการประเมินที่ได้นำไปสรุปเมื่อสิ้นภาคเรียน และรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คณะกรรมการการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์วิเคราะห์โครงการที่สถานศึกษาดำเนินการอยู่แล้วว่าสอดคล้องหรือสามารถสอดคล้องคุณลักษณะอันพึงประสงค์หลักข้อใดได้บ้าง แล้วจัดทำตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของโครงการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.1.2.4 องค์ประกอบที่ 4 การสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจวัตรประจำวัน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการปฏิบัติพบว่า ทุกรายการปฏิบัติมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยรายการปฏิบัติ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูประจำชั้นประเมินผล และนำผลการประเมินที่ได้นำไปสรุปเมื่อสิ้นภาคเรียน รองลงมา คือ ผู้รับผิดชอบการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจวัตรประจำวันเพิ่มเติมและนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดแทรกเข้าไปในกิจวัตรประจำวันที่สร้างขึ้นและให้นักเรียนนำไปปฏิบัติ และรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คณะกรรมการการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์กำหนดกิจวัตรประจำวัน ประจำปีการศึกษา และนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการมาสอดแทรกในแต่ละกิจกรรม

2.1.3 แนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ขึ้นประเมินผลทั้ง 6 รายการปฏิบัติ มีความเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ มากกว่า 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการปฏิบัติ พบว่า ทุกรายการปฏิบัติมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยรายการปฏิบัติ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นแจ้งผลการประเมินต่อผู้เรียนและผู้ปกครองนักเรียน รองลงมา คือ ฝ่ายทะเบียนและวัดผลประมวลผลตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการฯ กำหนด สรุปผลการประเมิน และบันทึกข้อมูลลงในปพ.1 แล้วส่งครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น และรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คณะกรรมการการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาดำเนินการพัฒนาผู้เรียนตาม

แนวทางที่กำหนดไว้ และประเมินเป็นระยะ ๆ ผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ให้ปรับปรุงพัฒนาแล้ว ประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

2.1.4 แนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ขึ้นปรับปรุงแก้ไข ทั้ง 5 รายการปฏิบัติ มีความเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ มากกว่า 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการปฏิบัติพบว่า ทุกรายการปฏิบัติมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยรายการปฏิบัติ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ และครูผู้สอนนำผลการประเมินไปปรับปรุงการสอนแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ รองลงมา คือ ผู้อำนวยการนำข้อมูลปัญหา อุปสรรคที่ดำเนินการในชั้นเตรียมการไปใช้ในการปรับปรุงในชั้นเตรียมการในปีการศึกษาต่อไป และรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คณะกรรมการการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไข การจัดทำโครงการพิเศษพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

2.2 แนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ทั้ง 4 ขั้นตอน มีความเป็นไปได้ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ มากกว่า 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยรวม มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า ทุกขั้นตอนมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดยขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ชั้นประเมินผล รองลงมา คือ ชั้นดำเนินการ และชั้นปรับปรุงแก้ไข และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ชั้นเตรียมการ เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า

2.2.1 แนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ชั้นเตรียมการ ทั้ง 5 รายการปฏิบัติ มีความเป็นไปได้ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ มากกว่า 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยรวม มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการปฏิบัติ พบว่า ทุกรายการ

ปฏิบัติมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดยรายการปฏิบัติ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนแจ้งแผนปฏิบัติการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไปยังคณะครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนได้รับทราบอย่างทั่วถึง รองลงมา คือ คณะกรรมการการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาวางแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งประกอบด้วยโครงการระยะเวลา และผู้รับผิดชอบ ที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน และรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา ประกอบด้วยกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และตัวแทนชุมชน

2.2.2 แนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ขึ้นดำเนินการประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การสอนแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ จำนวน 7 รายการปฏิบัติ องค์ประกอบที่ 2 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 7 รายการปฏิบัติ องค์ประกอบที่ 3 การจัดทำโครงการพิเศษพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จำนวน 5 รายการปฏิบัติ และ องค์ประกอบที่ 4 การสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจวัตรประจำวัน จำนวน 6 รายการปฏิบัติ มีความเป็นไปได้ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ มากกว่า 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

2.2.2.1 องค์ประกอบที่ 1 การสอนแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการปฏิบัติ พบว่า ทุกรายการปฏิบัติมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดยรายการปฏิบัติ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูผู้สอนประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์แล้วรวบรวมผลการประเมิน ไปสรุปในภาพรวมเมื่อสิ้นภาคเรียน รองลงมา คือ ครูผู้สอนดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูผู้สอนนำผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์มาใช้ในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ในภาคเรียนต่อไป

2.2.2.2 องค์ประกอบที่ 2 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการปฏิบัติ พบว่า รายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูประจำชั้นประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรม แล้วรวบรวมผลการประเมินที่ได้นำไปสรุปเมื่อสิ้นภาคเรียน รองลงมา คือ ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนา

ผู้เรียนออกแบบหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดกิจกรรมโดยสอดคล้องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ และตัวชี้วัดตามที่ระบุในโครงสร้างแผนการจัดกิจกรรมที่ปรับแล้ว และรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้อำนวยการ โรงเรียนแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบตามกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูผู้สอนในแต่ละกิจกรรม

2.2.2.3 องค์ประกอบที่ 3 การจัดทำโครงการพิเศษพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการปฏิบัติพบว่า ทุกรายการปฏิบัติมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดยรายการปฏิบัติ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้อำนวยการ โรงเรียนกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ กิจกรรมแต่ละกิจกรรม รองลงมา คือ ครูผู้รับผิดชอบโครงการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แล้วรวบรวมผลการประเมินที่ได้นำไปสรุปเมื่อสิ้นภาคเรียน และรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คณะกรรมการการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์วิเคราะห์โครงการที่สถานศึกษาดำเนินการอยู่แล้วว่าสอดคล้องหรือสามารถสอดคล้องคุณลักษณะอันพึงประสงค์หลักข้อใดได้บ้าง แล้วจัดทำตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของโครงการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.2.2.4 องค์ประกอบที่ 4 การสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจวัตรประจำวัน โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการปฏิบัติพบว่า ทุกรายการปฏิบัติมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดยรายการปฏิบัติ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูประจำชั้นประเมินผล และนำผลการประเมินที่ได้นำไปสรุปเมื่อสิ้นภาคเรียน รองลงมา คือ ผู้รับผิดชอบการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจวัตรประจำวันเพิ่มเติมและนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องสอดแทรกเข้าไปในกิจวัตรประจำวันที่สร้างขึ้นและให้นักเรียนนำไปปฏิบัติ และรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คณะกรรมการการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา ศึกษา ทบทวนกิจวัตรประจำวันของนักเรียนในแต่ละวัน

2.2.3 แนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ขึ้นประเมินผลทั้ง 6 รายการปฏิบัติ มีความเป็นไปได้ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ มากกว่า 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยรวม มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการปฏิบัติ พบว่า ทุกรายการปฏิบัติมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดยรายการปฏิบัติ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นแจ้งผลการประเมินต่อผู้เรียนและผู้ปกครองนักเรียน รองลงมา คือ ฝ่ายทะเบียนและวัดผลประมวลผลตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการฯ กำหนด สรุปผลการประเมิน และบันทึกข้อมูลลงใน

ปพ.1 แล้วส่งครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น และรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คณะกรรมการการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาเลือกรูปแบบของเครื่องมือวัด เครื่องมือวัดและประเมินที่นิยมใช้ในสถานศึกษา ได้แก่ 1) แบบสังเกต (Observation) 2) แบบสัมภาษณ์ (Interview) 3) แบบตรวจสอบรายการ (Check list) 4) แบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5) แบบวัดสถานการณ์ (Situation) 6) แบบบันทึกพฤติกรรม (Anecdotal records) 7) แบบรายงานพฤติกรรมตนเอง (Self report) เป็นต้น

2.2.4 แนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ขึ้นปรับปรุงแก้ไข ทั้ง 5 รายการปฏิบัติ มีความเป็นไปได้ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ มากกว่า 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยรวม มีความเป็นไปได้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการปฏิบัติพบว่า ทุกรายการปฏิบัติมีความเป็นไปได้ในระดับมาก โดยรายการปฏิบัติ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ และครูผู้สอนนำผลการประเมินไปปรับปรุงการสอนแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ รองลงมา คือ ผู้อำนวยการนำข้อมูลปัญหา อุปสรรคที่ดำเนินการในขั้นเตรียมการไปใช้ในการปรับปรุงในขั้นเตรียมการในปีการศึกษาต่อไป และรายการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คณะกรรมการการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไข การจัดทำโครงการพิเศษพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า แนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มี 41 รายการปฏิบัติ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการ จำนวน 5 รายการปฏิบัติ ได้แก่ คณะกรรมการการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาวางแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งประกอบด้วย โครงการ ระยะเวลา และผู้รับผิดชอบที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ขั้นดำเนินการ ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 การ

สอนแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ จำนวน 7 รายการปฏิบัติ ได้แก่ ครูผู้สอน ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตาม แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ องค์ประกอบที่ 2 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 7 รายการปฏิบัติ ได้แก่ ครูผู้สอนดำเนินการ ตามแผนการจัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน องค์ประกอบที่ 3 การจัดทำโครงการพิเศษพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียน จำนวน 5 รายการปฏิบัติ ได้แก่ คณะกรรมการการพัฒนาและประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ศึกษา วิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของโรงเรียน และ องค์ประกอบที่ 4 การสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจวัตร ประจำวัน จำนวน 6 รายการปฏิบัติ ได้แก่ ผู้อำนวยการ โรงเรียนแต่งตั้งผู้รับผิดชอบการสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจวัตรประจำวัน ขึ้นประเมินผล จำนวน 6 รายการ ปฏิบัติ ได้แก่ คณะกรรมการการพัฒนาและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา เลือกรูปแบบของเครื่องมือวัด และขึ้นปรับปรุงแก้ไข จำนวน 5 รายการปฏิบัติ ได้แก่ หัวหน้า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนำผลการประเมิน ไปปรับปรุงแก้ไขในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งทั้ง 41 รายการปฏิบัติ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8 - 1.0 แสดงว่า รายการปฏิบัติทั้ง 41 รายการปฏิบัติ มีความตรงเชิงเนื้อหา และ โครงสร้างทุกรายการปฏิบัติ โดยผู้เชี่ยวชาญที่ทำการ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และ โครงสร้างของ แนวทาง การดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของนักเรียน เป็นผู้ที่วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในสาขาวิชาทางการศึกษา และมีประสบการณ์ในหน่วยงานทางการศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี จึงเป็นที่น่าเชื่อถือได้ว่าแนว ทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความตรงเชิง เนื้อหา และ โครงสร้าง ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการบริหารคุณภาพวงจร เดมมิ่ง มาใช้ เป็นกระบวนการในแนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ซึ่ง วรภัทร์ ภูเจริญ (2543, หน้า 20) กล่าวไว้ว่า การบริหารคุณภาพวงจรเดมมิ่งเป็นระบบและ กระบวนการที่เป็นแบบวงจร PDCA เป็นระบบการบริหารที่มีคุณภาพและใช้กันอย่างแพร่หลาย ระบบหนึ่งซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบหรือการ ประเมิน (Check) และการนำผลการประเมินย้อนกลับไปปรับปรุงแก้ไข (Action) กระบวนการ ตามวงจรนี้จะมีการตรวจสอบควบคู่ไปกับการทำงาน ทำให้เกิดการปรับปรุงการทำงานตลอดเวลา อย่างต่อเนื่อง กระบวนการบริหารคุณภาพ PDCA มาใช้ในการพัฒนาโรงเรียน นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ คณาภรณ์ สิมาวงศ์ (2560, หน้า 208) เรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการ การเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาโยธธร ที่มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การดำเนินงาน 3) การตรวจสอบและประเมินผล และ 4) การพัฒนาและปรับปรุง

ส่วนประเด็น ขึ้นดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 การสอนแบบบูรณาการ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ องค์ประกอบที่ 2 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน องค์ประกอบที่ 3 การจัดทำโครงการพิเศษพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และ องค์ประกอบที่ 4 การสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจวัตรประจำวัน เนื่องมาจากองค์ประกอบดังกล่าว เป็นการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งการสอนแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ เป็นการเชื่อมโยงความรู้ ความคิด ทักษะและประสบการณ์จากการจัดการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์กันเป็นองค์รวม เนื้อหาวิชาไม่แยกจากกัน ทั้งนี้เพื่อลดความซ้ำซ้อนทั้งเนื้อหา ภาระงาน (การบ้าน โครงการ) และเวลาเรียนในการจัดการเรียนรู้ ในส่วนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยจัดให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความสนใจ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียน ซึ่งการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนี้มีวิธีการให้เลือกอย่างหลากหลาย สถานศึกษาสามารถเลือกกิจกรรม ตามบริบทและความพร้อมของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ส่วนการจัดทำโครงการพิเศษพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเป็นการดำเนินกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปรับปรุงหรือพัฒนางานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนด โดยจะมีวัตถุประสงค์ เป้าหมายและกำหนดเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดที่ชัดเจน และ การสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจวัตรประจำวัน เป็นเรื่องสำคัญ เพราะการสร้างระบบวิถีชีวิตที่ดีงามควรเริ่มจากความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของนักเรียน ตั้งแต่กิจกรรมหน้าแถวตอนเช้า การเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ การสวดมนต์เจริญสติ การเรียน การให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ การปฏิบัติตามข้อตกลง ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน การดูแลรักษาสุขภาพร่างกายของตนเอง การรักษาความสะอาด การจัดกระเป๋า การจัดเก็บของใช้ การทำความสะอาดงานยาม เล่นแบบมีกติกา ไปจนถึงการเป็นผู้ให้บริการผู้ใหญ่ การทักทายสวัสดิ์ การทำความเคารพผู้ใหญ่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดิ์สกล จันแสน (2558, หน้า 1341) วิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนท่าตะโก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนท่าตะโก 1 ประกอบด้วย ด้านที่ 1 ด้านการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ด้านที่ 2 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านที่ 3 ด้านการจัดโครงการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และด้านที่ 4 ด้านการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2. แนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ทั้ง 4 ขั้นตอน 41 รายการปฏิบัติ มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ มากกว่า 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก แนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ ได้ดำเนินการวิจัยตามกระบวนการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารคุณภาพวงจรเดมมิ่ง และการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ผู้วิจัยจึงสรุปเป็นแนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการ ขั้นตอนที่ 3 ขั้นประเมินผล และ ขั้นตอนที่ 4 ขั้นปรับปรุงแก้ไข (วรภัทร์ ภูเจริญ, 2543, หน้า 20) ; (บรรจง จันทมาศ, 2546, หน้า 7-8) ; (โกศล ดิสิทธธรรม, 2547, หน้า 41) ; (แจ่ม ธาราวร, 2548, หน้า 24) ; (ประกอบ พอดี, 2549, หน้า 30) ; (สุริย์ พูลสวัสดิ์, 2554, หน้า 23 - 27) โดยขั้นเตรียมการ เป็นการดำเนินงาน โดยแต่งตั้งคณะปฏิบัติงาน เพื่อกำหนดขอบเขตของงานให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของงาน เลือกแนวทางการปฏิบัติ กำหนดแผน และแจ้งคณะปฏิบัติงาน ขั้นดำเนินการ เป็นการดำเนินงาน โดยการลงมือปฏิบัติตามแผนและการเตรียมการที่กำหนดไว้ ตามบริบทของงาน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนไว้ 4 องค์ประกอบ คือ 1) การบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ 2) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) การจัดโครงการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ 4) การปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยสอดแทรกในกิจวัตรประจำวัน สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 69) ; ศักดิ์สกล จันแสน (2558, หน้า 7) และ ชมัยพร รัตนพรหม (2558, หน้า 6) ขั้นประเมินผล เป็นการดำเนินงานโดยตรวจสอบดูว่างานที่ได้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดหรือไม่ เปรียบเทียบกับเป้าหมาย ตรวจสอบดูว่าค่าที่วัดได้ และผลการทดสอบตรงตามมาตรฐานหรือไม่ และ การรายงานจะเสนอผลการประเมิน และ ขั้นปรับปรุงแก้ไข เป็นการดำเนินงาน โดยนำข้อมูลจากขั้นการประเมินผลมาปรับปรุงแก้ไข แล้วดำเนินการให้เหมาะสมต่อไป และเมื่อพิจารณาถึงขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม และความเป็นไปได้ สูงสุด คือ ขั้นประเมินผล ทั้งนี้เนื่องจาก สถานศึกษาแต่ละแห่งมีเครื่องมือวัดและประเมินผลอยู่แล้ว และมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เมื่อมีการเสนอแนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จึงทำให้เห็นกระบวนการที่ชัดเจนขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

สถานศึกษาควรนำแนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาของตน โดยดำเนินการตามขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขั้นเตรียมการ ผู้อำนวยการ โรงเรียนควรแจ้งแผนปฏิบัติการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไปยังคณะครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ได้รับทราบอย่างทั่วถึง โดยแจ้งผ่านวาระการประชุมต่าง ๆ เช่น การประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น

1.2 ขั้นดำเนินการ ครูประจำชั้นควรประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรม แล้วรวบรวมผลการประเมินที่ได้นำไปสรุปเมื่อสิ้นภาคเรียน

1.3 ขั้นประเมินผล ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นควรแจ้งผลการประเมินต่อผู้เรียนและผู้ปกครองนักเรียน โดยจัดทำแบบแสดงผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นเอกสารรายงานพัฒนาการ ด้านคุณลักษณะของนักเรียนเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่โรงเรียนกำหนดขึ้น

1.4 ขั้นปรับปรุงแก้ไข ครูวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ และครูผู้สอนควรนำผลการประเมินไปปรับปรุงการสอนแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ โดยคณะครูควรจัดการประชุมร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงผลที่ได้จากการนำแนวทางการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ไปใช้

2.2 ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2